

BÀI 4: LƯƠNG TÂM VÀ VIỆC ĐƯA RA QUYẾT ĐỊNH

Planning.	Objective/Mục Đích	Agenda
Chuẩn bị	<p>Học sinh sẽ hiểu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ý nghĩa về lương tâm. 2. Giáo dục lương tâm 3. Các nhân đức luân lý 4. Lương tâm trưởng thành 5. Có thể đưa ra những quyết định có tính Kitô giáo 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kinh Thánh/ Scripture 2. Học hỏi 3. Thảo thảo luận
	Định giá/ Assesments	
	<p>Cách mà học sinh cho chúng ta biết các em hiểu bài hay không. Qua thảo luận các trường hợp cụ thể các em hiểu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Như thế nào là lương tâm đúng và sai lầm để qua đó biết áp dụng đúng đắn trong cách giải quyết những vấn đề mà các em gặp phải trong cuộc sống 2. Cách áp dụng bài học vào cuộc sống của các em 	
	Điểm chính/keypoints	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lương tâm là gì? Lương tâm đúng? Sai? 2. Đây là các nhân đức luân lý 3. Lương tâm trưởng thành là gì? Ý nghĩa của những giai đoạn phát triển lương tâm. 4. Đây là những vấn đề cần phải biết khi đưa ra những quyết định có tính Kitô giáo? 	
Lesson cycle	Đọc Kinh Thánh/ Scriptures	Materials Thánh Kinh
	Đọc Thư Thánh Phaolô gửi tín hữu Rôma (Rm 2:14-15).	
	Thảo luận/ Discussion	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Các em hiểu gì về lương tâm (Đúng, sai lầm)? 2. Các em học được gì qua các trường hợp cụ thể được đưa ra trong bài học? 	
	Học hỏi đức tin và sống đức tin/Living our faith	

	<p>Các em có bao giờ trải qua kinh nghiệm rằng Chúa ban một ơn gì đó khiến các em không làm việc xấu mà các em lúc đó muốn làm hay không? Thí dụ khi một người bạn nhờ em giúp đỡ, em không muốn giúp, nhưng một điều gì đó khiến em cảm thấy không được bình an, nên em quyết định giúp bạn của em.</p>
	<p>Áp dụng vào cuộc sống/ Life Application</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Việc làm của em có cô vũ tình yêu và sự hài hoà hay không? • Em có cảm giác bình an sau những việc làm của em hay không?

1. LỜI CHÚA

Dân ngoại là những người không có Luật Môsê; nhưng mỗi khi họ theo lẽ tự nhiên mà làm những gì Luật dạy, thì họ là Luật cho chính mình, mặc dầu họ không có Luật Môsê. Họ cho thấy là điều gì Luật đòi hỏi, thì đã được ghi khắc trong lòng họ. Lương tâm họ cũng chứng thực điều đó, vì họ tự phán đoán trong lòng, khi thì cho mình là trái, khi thì cho mình là phải (Rm 2: 14-15).

2. DIỄN Ý

2.1 Định Nghĩa Lương Tâm

Lương tâm là toàn bộ con người, cả thân xác lẫn linh hồn và tri thức cố gắng đưa ra các phán đoán về đúng và sai. Nó bao gồm những phán đoán về việc tôi là ai và đâu là thái độ mà tôi phải chọn hoặc từ chối. Hiến Chế Mục Vụ về Giáo Hội trong Thế Giới Ngày Nay (Gaudium Et Spes) giải thích như sau:

Con người khám phá ra tận đáy lương tâm một lẽ luật mà chính con người không đặt ra cho mình, nhưng vẫn phải tuân theo, và tiếng nói của lương tâm luôn luôn kêu gọi con người phải yêu mến và làm điều lành và tránh điều ác. Tiếng nói ấy âm vang

đúng lúc trong tâm hồn của chính con người: hãy làm điều này, hãy tránh điều kia. Quả thật con người có lẽ luật được Chúa khắc ghi trong tâm hồn. Tuân theo lẽ luật ấy chính là phẩm giá của con người và chính con người cũng sẽ bị xét xử theo lẽ luật ấy nữa (Hiến chế Mục Vụ Về Giáo Hội Trong Thế Giới Ngày Nay - Gaudium Et Spes).

Như vậy, chính trong lương tâm, con người thực hiện sự chọn lựa sau cùng, và chọn lựa những lối sống và tác phong luân lý họ biết là tốt và đúng. Bởi thế, lương tâm là tiếng nói chân thực của mình, và phải được tuân theo. Nó phản ánh các giá trị và các xác tín hướng dẫn chúng ta tới cuộc sống và hành động chính trực.

Thảo luận.

Thảo luận bối cảnh về việc “một người giết một người khác sau một cuộc kinh cãi nhỏ, và người đó cho rằng lương tâm của ông bảo ông làm như vậy.”

1. Lập luận này có đúng hay không?
2. Có thực sự người đó làm theo lương tâm của ông hay không?

Giáo hội nhìn nhận sự hiện hữu của những chủ đích của các luật luân lý mà lương tâm phải giữ. Nếu, thí dụ như một người giết một người khác sau một cuộc kinh cãi nhỏ, rồi

cho rằng lương tâm của ông bảo ông làm như thế, chủ đích của luật luân lý vẫn lên án ông về việc giết người này. Đôi khi chúng ta nhìn thấy những người có lương tâm sai lầm chỉ vì họ không được giáo dục như thế nào là đúng và sai trong một thái độ thích hợp.

Suy tư.

Suy nghĩ về trường hợp trên xem đâu là lương tâm của em nói, và hướng dẫn em để hành động.

1. Lương tâm bảo em làm gì?
2. Điều em làm có phù hợp với những gì giáo hội dạy hay không?
3. Việc làm của em có cổ vũ tình yêu và sự hài hoà hay không?
4. Em có cảm giác bình an sau những việc làm của em hay không?

2.2 Giáo Dục Lương Tâm

Những quyết định thuộc về lương tâm rất phức tạp chứ không đơn giản. Bởi vì lương tâm là thành phần làm nên con người, nên nó có thể bị giới hạn, hay yếu đuối hoặc không được huấn luyện.

- Lương tâm yếu đuối hay bị giới hạn bởi vì chúng chưa bao giờ được giáo dục để phân biệt điều đúng từ những điều sai trong một cung cách thích hợp.
- Lương tâm giống như những bản năng khác của chúng ta, phải được huấn luyện qua thời gian.
- Có những cá nhân mà trong họ tiếng nói lương tâm đã trở nên méo mó, lu mờ hoặc ngay cả bị làm cho thỉnh thoảng vì thói quen của tội lỗi.

Bởi thế, ai cũng phải phát triển và *giáo dục lương tâm* của mình để nó trở thành một lương tâm *hiểu biết*. Một lương tâm hiểu biết là một lương tâm mà trong một hoàn cảnh nhất định nào đó:

- Biết được truyền thống luân lý khôn ngoan đã nói gì

- Lời dạy bảo và việc làm của Chúa Giêsu gợi ý ra sao
- Các Tông Đồ và Thánh Sử nói gì
- Giáo Hội đã dạy gì về vấn đề này và tại sao?
- Những giá trị và nhân đức Kitô Giáo nào áp dụng cho hoàn cảnh này.

Thảo luận.

Đâu là những chọn lựa của *tôi* khi chứng kiến những hoàn cảnh sau:

- Một nhóm người trẻ lần lượt quấy nhiễu và làm hoảng sợ những hành khách trên một chuyến xe lửa.
- Một cô gái nghiện ma túy đang nằm, có vẻ như đã chết, trên một góc đường.
- Một em học sinh lớp 11 đang có bằng L rủ bạn bè đến để chờ họ đi dạo bằng xe hơi gia đình đang lúc cha mẹ không có mặt nhà.

Hờ hững là gì? Và đâu là sự đáp trả thờ hững đối với những biến cố trên?

Theo quan niệm Kitô giáo về con người thì con người có một giác quan tự nhiên về những gì nên làm hoặc không nên làm. Giác quan tự nhiên bảo em làm đúng hoặc tốt trong mỗi hoàn cảnh trên là gì?

Các Nhân đức Luân Lý.

Có một số nhân đức đánh dấu cuộc sống và lời dạy bảo của Chúa Giêsu. Đó là: Lòng thương xót, can đảm, chấp nhận, tha thứ, yêu thương, sự thật, công chính, kiến tạo hoà bình, trung thành, rộng lượng, khiêm nhường, cầu nguyện, tinh thần nghèo khó, và phó thác. Truyền thống giáo hội còn dạy rằng có bốn nhân đức mà tất cả những nhân đức khác dựa vào. Đó là:

- **Khôn ngoan:** Khả năng phân tích những gì là đúng trong một hoàn

cảnh cụ thể để đưa ra một hành động đúng đắn

- **Công Chính:** Thương xót và quan tâm đến quyền lợi của người khác khi hành động.
- **Can đảm:** Khả năng để làm những gì là đúng đắn cho có khó khăn đến đâu đi nữa.
- **Tiết độ:** cân bằng mọi việc của chính mình để có thể làm với toàn thể con người của mình.

Lương tâm trưởng thành.

Đối với hầu hết mọi người, động cơ hoặc lý do của họ để thực hiện một sự chọn lựa sẽ từ từ làm chúng ta trưởng thành. Chúng ta có thể đưa ra một vài giai đoạn của việc phát triển lương tâm mà con người trải qua. Điều này có nghĩa rằng con người hầu như hành động tùy theo một giai đoạn cụ thể nào đó trong cuộc sống. Chúng không nhất thiết tùy vào tuổi tác nhưng tùy vào mỗi giai đoạn biểu hiện mức độ sự trưởng thành luân lý.

- **Giai đoạn đầu** là giai đoạn mà một cá nhân hầu như thực hiện những sự chọn lựa vì *sợ bị phạt*.
- **Giai đoạn hai**, sự chọn lựa cá nhân được thúc đẩy bởi những điều họ sẽ nhận được từ đó. *Thí dụ như quyền lợi chẳng hạn v.v...*
- **Giai đoạn 3**, một cá nhân hành động vì *nhu cầu để được người khác yêu thích, tán thành hoặc chấp thuận*.
- **Giai đoạn 4**, một cá nhân hành động vì những gì được bảo bởi *một ai đó hoặc một điều gì đó được chấp nhận bởi một cơ chế cao hơn, như luật pháp chẳng hạn*.
- **Giai đoạn 5**, một cá nhân thực hiện một quyết định vì *sự đồng ý của xã*

hội hoặc của nhóm về một vấn đề nào đó.

Thảo Luận.

Ann và Joe, cả hai đang học lớp 10, cặp bồ nhau đã được 3 tháng và cả hai yêu nhau. Joe muốn có quan hệ tình dục với Ann vì tin rằng cả hai đã sẵn sàng để bước vào giai đoạn này. Hiện tại cả hai đang có cơ hội. Cha mẹ của Joe sẽ vắng nhà vào đêm thứ Bảy cuối tuần, Joe ở nhà một mình. Joe mời Ann đến nhà ở qua đêm. Joe đề nghị Ann hãy nhờ Sarah là bạn, che dấu cho Ann. Bằng cách nói dối với cha mẹ của mình rằng nó đang ở nhà của Sarah. Ann lo sợ và không chắc là việc làm này có đúng hay không, nhưng vì yêu Joe và sợ rằng nếu không làm theo ý Joe thì sợ mất Joe. Chắc chắn Ann không muốn mất Joe.

- Nếu Ann hành động vì *sợ bị phạt*, thì đâu là quyết định mà Ann sẽ làm?
- Nếu Ann hành động vì *để được người khác yêu thích và để được người khác tán thành hoặc chấp thuận*, thì Ann sẽ làm điều gì?
- Nếu Ann hành động, *dựa theo sự hướng dẫn bởi một người có thẩm quyền*, thì đâu là hành động của Ann?
- Nếu dựa vào *sự đồng ý của đa số trong nhóm*, thì Ann sẽ làm điều gì?
- Đâu là luật luân lý, các giá trị có thể ảnh hưởng đến quyết định của Ann?
- Đâu là lời khuyên của em dành cho Ann trong trường hợp này?

Suy tư: Nếu là em thì đâu là hành động mà em có thể làm.

2.3 Đưa Ra Các Quyết Định Có Tính Kitô Giáo

Sau đây là một mô thức làm quyết định đối với những người biết quan tâm hành động theo một lương tâm hiểu biết:

- a. Đây là vấn đề và tại sao nó quan trọng?
- b. Ai bị ảnh hưởng bởi quyết định này?
- c. Đây là những chọn lựa có thể có và đâu là hậu quả của mỗi sự chọn lựa ấy?
- d. Gia đình và bạn bè tôi khuyên tôi điều gì?
- e. Giáo huấn của Chúa Giêsu gợi ý điều gì? Mười Điều Răn hay Mười Phúc có liên quan gì tới vấn đề đó hay không?
- f. Nhân đức nào trong các nhân đức tin, cậy, mến, khôn ngoan, can đảm, công chính và tiết độ liên quan đến vấn đề này?
- g. Giáo Hội dạy gì về vấn đề này?
- h. Cầu nguyện để được hướng dẫn.
- i. Hãy tự tin đưa ra quyết định.

2.4 Tìm Hiểu Giáo Hội Muốn Dạy Gì

Các cột mốc để ta nắm vững các giá trị và nhân đức Kitô Giáo, sau các lời dạy và việc làm của Chúa Giêsu, là Mười Điều Răn, Tám Mười Phúc Thật, Các Nhân Đức Đối Thần, Các Nhân Đức Chính, và sau nữa là lời dạy đặc thù của Giáo Hội nữa. Chúng ta có thể hỏi cá linh mục, các thầy cô giáo hoặc cha mẹ. Ngoài ra chúng ta có thể tham khảo các nguồn tài liệu như *Sách Giáo Lý Của Giáo Hội Công Giáo*, một hợp tuyển mọi tín điều và tập tục Công Giáo

(<http://www.vatican.va/archive/ENG0015/INDEX.HTM>).

3. Học Thuộc Lòng

* Lương tâm phản ánh các giá trị và các xác tín vốn hướng dẫn con người.

* Lương tâm hiểu biết là lương tâm, trong một hoàn cảnh cụ thể nào đó, biết Chúa Giêsu cũng như Giáo Hội dạy gì.

4. SINH HOẠT

a. Em hãy cho biết một định nghĩa về lương tâm.

.....
.....
.....
.....

b. Tại sao cần phải giáo dục lương tâm?

.....
.....
.....
.....

c. Muốn giáo dục lương tâm, ta phải dựa vào những gì?

.....
.....
.....
.....

d. Hãy nhận diện 3 nhân đức đối thần và 4 nhân đức chính:

.....
.....
.....
.....

5 CẦU NGUYỆN

Giáo Lý Viên: Lời cầu nguyện cổ truyền với Chúa Thánh Thần sau đây xin cho chúng ta luôn yêu mến điều đúng.

Tất Cả: Lạy Chúa Thánh Thần, xin hãy đến đổ đầy tâm hồn các tín hữu Chúa và đốt lên trong lòng họ ngọn lửa tình yêu của Chúa.

Xin Chúa sai Chúa Thánh Thần xuống và sẽ có một tạo dựng mới, và xin canh tân bộ mặt thế giới.

Chúng ta hãy cầu nguyện: Lạy Thiên Chúa, Chúa đã dùng ánh sáng Chúa Thánh Thần mà dạy dỗ tâm hồn các tín hữu Chúa. Xin nhờ cùng một Chúa Thánh Thần, chúng con luôn trân quý điều đúng và luôn mừng vui trong sự yên ủi của Người. Chúng con cầu xin nhờ Chúa Kitô, Chúa chúng con. Amen.

Conscience and Decision Making.

Word of God

The Gentiles do not have the Law; but whenever they do by instinct what the Law commands, they are their own law, even though they do not have the Law. Their conduct shows that what the Law commands is written in their hearts. Their consciences also show that this is true, since their thoughts sometimes accuse them and sometimes defend them (Rom 2:14-15).

2. Exploration.

2.1. Conscience: a Definition.

Conscience is the whole person, body, soul and intellect, trying to make judgements about right and wrong. It involves judgments about who one ought to be and what behaviour one ought to choose or reject. The Pastoral Constitution on the Church in the Modern World *Gaudium et Spes* explains about the conscience as following:

In the depths of his conscience, man detects a law which he does not impose upon himself, but which holds him to obedience. Always summoning him to love good and avoid evil, the voice of conscience when necessary speaks to his heart: do this, shun that. For man has in his heart a law written by God; to obey it is the very dignity of man; according to it he will be judged (Gaudium et Spes, 16).

It is in conscience that a person makes the final choice, and chooses those ways of life and moral paths that he or she knows are good and true.

Therefore, conscience is the voice of the true self, and it must be followed. It

reflects values and convictions that direct the person to integrity of life and action.

Discussion

Discuss the following reasoning “a man killed another after a minor dispute, and then argued that his conscience told him to do so.”

1. Is this a valid argument?
2. Is he really following his conscience?

The Church recognizes the existence of objective moral norms which conscience is bound to uphold. If, for example, one person killed another after a minor dispute, then argued that his conscience told him to do so, the objective moral law would still condemn him for killing. We sometimes find people in whom conscience is ill-formed simply because they have never been taught right from wrong in a proper manner. Conscience, like all our other human faculties, must be disciplined and trained through time. There are also individuals in whom the voice of conscience has become distorted, or even silenced, because of habitual sin.

Reflection

Reflect back on an incident where your conscience spoke to you, guiding you to act.

1. What did your conscience tell you to do?
2. Is it in accordance with what the Church teaches?
3. Did your action promote love and harmony?
4. Did you feel good afterward?

2.2. Conscience Formation

Decisions of conscience are complex, not simple because conscience is part of the human make-up. It can be limited, or weak or uninformed.

- Conscience is ill-formed simply because they have never been taught right from wrong in a proper manner.
- Conscience, like all our other human faculties, must be disciplined and trained through time.
- There are also individuals in whom the voice of conscience has become distorted, or even silenced, because of habitual sin.

Therefore, each person must develop and inform his or her conscience, so that the choices the person makes are the best that they can be. An informed conscience is an educated conscience that knows in any given situation:

- What the moral wisdom of the tradition says about the issue.
- What the words and deeds of Jesus Christ teach.
- What is suggested in the writings of the Apostles and Evangelists.
- What the Church teaches about the issue and why
- What Christian values and virtues apply in the situation.

Discussion.

What choices are available to *me* in each of the following situation?

- A group of young men on train continually ridicule harass and frighten each passenger in turn.
- A drugged girl lies, apparently dead, on a street corner.
- A year 11 student who is on L-plates pressures friends to come for a drive in the family car as his parents are away?

What is apathy? What would an apathetic response be in regard to the above incidents?

A Christian understanding of the human person says that people have a natural sense of what they should or should not do. What does your natural sense tell you would be a right or good action in each of the above situation?

Moral Virtues.

There are some of the virtues that marked the life and teaching of Jesus. They are: compassion, courage, acceptance, forgiveness, love, truth, justice, peacemaking, faithfulness, generosity, humility, prayerfulness, poverty of spirit, and trust. Church tradition teaches there are four cardinal virtues upon which all others are based. They are:

- **Wise Judgment:** The ability to work out what is right in a given situation and to put it into action.
- **Justice:** compassion and concern for the welfare of others put into action.
- **Courage:** the ability to do what is right no matter how difficult it is.
- **Wholeness:** balancing all parts of ourselves so that we act as whole people.

Conscience Mature.

For most people, their motivations or reasons for making the choices that they make mature over time. It is possible to identify a number of stages of conscience development that people go through. This means that people **mostly** act in accordance with a particular stage. They are not necessarily tied to age, but each stage represents a higher level of moral maturity.

- *The first stage* is where a person mostly makes choices because of **fear of punishment**.
- *In the second stage*, a person's choices are motivated by **what they will get out of it**.
- *In the third stage*, a person acts according to **the need to be liked and to gain approval**.
- *In the fourth stage*, a person acts according to what is said by someone or something which has been accepted as a **higher authority**, such as the law.
- *In the fifth stage*, a person makes a decision based on **the consensus of society or the group** about the issue.
- *In the sixth stage*, a person makes the decision based on the **demands of justice**.

Discussion.

Ann and Joe, both year 10 students, have been going out for three months and they love each other. Joe has been wanting Ann to have sex with him, believing that they are ready to take this step in their relationship. Now they have opportunity. Joe's parent will be away on the following Saturday night and he will have the house himself. He asks Ann to come to his house, suggesting that she ask her friend, Sarah, to cover for her. Ann knows that Sarah would lie for her, and tell her parents that she was staying at her house. She is fearful and unsure, but loves Joe and does not want to lose him.

- If Ann were to act from fear of punishment, what decision might she make?
- If she were to act from the need to be liked and approved of, what decision might she make?

- If she were to act according to the instructions of an authority figure, what decision might she make?
- If she were to act according to the consensus of her peer group, what decision might she make?
- What moral law or values might influence her decision?
- What advice would you give to Ann and why?

Reflection: Assess the manner by which you make your personal decisions. Draw to the responses you gave to the analysis above to make your assessment.

2.3 Putting it all together: Christian decision making.

- a) What is the issue and why is it important?
- b) Who will be affected by the decision?
- c) What are the possible choices, and what are the likely consequences of each one?
- d) What do my family and friends advise?
- e) What is suggested in the words and teachings of Jesus? Is there something in the Ten Commandments or the Beatitudes that relates?
- f) Do any of the virtues of faith, hope, love, wise judgment, courage, justice and wholeness relate to this situation?
- g) What does the Church teach about the issue?
- h) Pray for guidance.
- i) Make the decision with confidence.

2.4 Finding out What the Church Teaches.

To think about the teachings and deeds of Jesus Christ, moral directives as the Ten Commandments and the Beatitudes, the virtues of the Christian life. There are several ways we can do this. We can ask

someone who knows, perhaps a priest, a teacher, or a parent. We could also consult a source such as *Catechism of the Catholic Church*.

(http://www.vatican.va/archive/ENG0015/_INDEX.HTM).